

Міністерство оборони України
Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ начальника Центрального
науково-дослідного інституту
Збройних Сил України
від 11.05.2026 № 26/од



КОДЕКС
академічної доброчесності
Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України

Київ – 2026

1. Загальні положення

1.1. Кодекс академічної доброчесності Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (далі – Інститут) визначає цінності, принципи та норми академічної доброчесності, а також правила поведінки учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту.

1.2. Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) встановлює засади дотримання академічної доброчесності під час провадження в Інституті наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

1.3. Кодекс є складовою внутрішньої системи забезпечення якості наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту.

1.4. Дія цього Кодексу поширюється на:
здобувачів вищої освіти;
наукових працівників;
інших працівників Інституту, залучених до наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

1.5. Кодекс розроблено відповідно до:
Конституції України;
Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про академічну доброчесність”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”;

Положення про Інститут та інших організаційно-розпорядчих документів.

1.6. Дотримання принципів академічної доброчесності в Інституті є обов’язковою умовою здійснення наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

2. Цінності академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися учасники наукової, науково-технічної та освітньої діяльності під час провадження такої діяльності.

2.2. Метою дотримання академічної доброчесності є забезпечення довіри до результатів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту.

2.3. Базовими цінностями академічної доброчесності є:
чесність – правдивість суб’єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами щодо результатів власної діяльності;

довіра – впевненість у тому, що результати академічної діяльності інших осіб здобуті чесно та з дотриманням відповідних правил і стандартів;

повага – шанування честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб;

справедливість – рівне та неупереджене ставлення до всіх учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності, послідовне реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів діяльності;

відповідальність – усвідомлення та прийняття відповідальності за результати своєї діяльності, виконання взятих на себе зобов’язань;

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

стійкість – послідовне дотримання академічної доброчесності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до її порушення та від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;

рішучість – активна позиція у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість у її захисті.

3. Принципи академічної доброчесності

3.1. Основними принципами академічної доброчесності є:

пріоритетність забезпечення дотримання академічної доброчесності шляхом застосування відповідних методів навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

відкритість інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальність за них;

нетерпимість до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність прав інтелектуальної власності;

унікнення конфлікту інтересів.

3.2. Учасники наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законодавством та організаційно-розпорядчими документами Інституту, а також сприяти формуванню та утвердженню культури академічної доброчесності.

4. Дотримання академічної доброчесності

4.1. Дотримання академічної доброчесності передбачає:

дотримання вимог законодавства у сфері освіти, науки та інтелектуальної власності;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, результатів досліджень або текстів інших авторів;

надання достовірної інформації про результати наукової, науково-технічної та освітньої діяльності;

об'єктивне оцінювання результатів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності;

недопущення проявів академічної недоброчесності;

відповідальне ставлення до результатів власної діяльності.

4.2. Наукові працівники, залучені до освітнього процесу, зобов'язані:

грунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що відображають сучасний стан знань з відповідних питань;

чітко визначати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання;

доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів вищої освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;

власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

академічної доброчесності;

своєчасно та неупереджено реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності.

4.3. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, коли умовами завдання передбачено участь декількох осіб або дозволено отримання допомоги від інших осіб;

у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної діяльності іншого автора зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, визначених законодавством та організаційно-розпорядчими документами Інституту.

4.4. Суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності Інституту зобов'язані:

забезпечувати прозорість наукового дослідження шляхом надання достовірної інформації про первинні дані дослідження, використані методи, матеріали та порядок проведення досліджень;

чітко виокремлювати та розмежовувати результати власної наукової і науково-технічної діяльності та результати інших осіб;

формулювати висновки і рекомендації за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;

нести відповідальність за достовірність оприлюднених результатів досліджень.

5. Презумпція академічної доброчесності

5.1. В Інституті діє принцип презумпції академічної доброчесності, відповідно до якого кожен учасник наукової, науково-технічної та освітньої діяльності вважається таким, що діє доброчесно, доки інше не буде встановлено у визначеному порядку.

5.2. Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу або уповноваженої особи відповідно до організаційно-розпорядчих документів Інституту.

5.3. Обвинувачення у порушенні академічної доброчесності повинні ґрунтуватися на об'єктивних фактах і доказах.

5.4. Розгляд випадків порушення академічної доброчесності здійснюється з дотриманням принципів справедливості, неупередженості та рівності сторін відповідно до організаційно-розпорядчих документів Інституту.

6. Запобігання конфлікту інтересів

6.1. Учасники наукової, науково-технічної та освітньої діяльності повинні уникати ситуацій, що можуть призвести до конфлікту інтересів.

6.2. Конфлікт інтересів виникає у випадках, коли особисті, службові або інші інтереси можуть впливати на об'єктивність прийняття рішень під час наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

6.3. У разі виникнення потенційного конфлікту інтересів відповідна особа повинна повідомити про це у порядку, визначеному організаційно-розпорядчими документами Інституту.

6.4. У прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення особою академічної доброчесності не може брати участь особа, яка має конфлікт інтересів.

7. Забезпечення академічної доброчесності

7.1. В Інституті формується культура академічної доброчесності, що ґрунтується на взаємній повазі, відповідальності та доброчесній поведінці всіх учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

7.2. Система забезпечення академічної доброчесності Інституту включає: внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;

вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів у частині забезпечення академічної доброчесності;

заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;

порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів;

процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень та порядок оскарження таких рішень.

7.3. Основними механізмами забезпечення академічної доброчесності є: поширення принципів академічної доброчесності серед учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності;

підвищення рівня академічної культури;

перевірка академічних текстів на наявність ознак порушення академічної доброчесності;

експертна оцінка результатів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності.

7.4. Начальник Інституту та керівники структурних підрозділів зобов'язані забезпечувати функціонування системи академічної доброчесності Інституту, зокрема шляхом:

організації розроблення та своєчасного оновлення організаційно-розпорядчих документів з питань академічної доброчесності;

систематичного проведення заходів з популяризації цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

забезпечення доступу учасників наукової, науково-технічної та освітньої діяльності до спеціалізованого програмного забезпечення з виявлення ознак порушення академічної доброчесності;

забезпечення належного розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності та документування прийнятих рішень.

7.5. Учасники наукової, науково-технічної та освітньої діяльності повинні

сприяти утвердженню принципів академічної доброчесності та повідомляти про відомі їм випадки її порушення у порядку, визначеному організаційно-розпорядчими документами Інституту.

8. Академічна доброчесність під час створення та оприлюднення академічних творів

8.1. Під час створення академічного твору автор повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

8.2. Якщо в академічному творі використані результати інтелектуальної діяльності іншої особи, про це має бути зазначено з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора.

8.3. Академічний твір повинен містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої інформації.

8.4. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори, а також інші особи, які брали участь у роботі над ним, із зазначенням характеру внеску кожної з таких осіб.

8.5. У разі використання автором у новому академічному творі власних раніше опублікованих наукових результатів про це має бути обов'язково зазначено.

9. Використання технологій штучного інтелекту

9.1. Використання технологій штучного інтелекту в науковій, науково-технічній та освітній діяльності допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

9.2. Особи, які використовують технології штучного інтелекту, несуть відповідальність за зміст, достовірність і результатів своєї роботи. оригінальність

9.3. Технології штучного інтелекту не можуть визнаватися авторами або співавторами робіт.

9.4. У разі використання в академічному творі об'єкта, згенерованого штучним інтелектом, автор повинен повідомити про це із зазначенням методики генерування та/або посилання на відповідну комп'ютерну програму згідно з вимогами щодо оформлення та оприлюднення відповідних академічних творів.

9.5. Оприлюднення текстів, зображень, даних та інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності без відповідного розкриття є порушенням академічної доброчесності.

10. Порушення академічної доброчесності

10.1. Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена Законом України “Про академічну доброчесність” або спеціальними законами.

10.2. До порушень академічної доброчесності належать:

відчуження авторства – передача автором створеного ним академічного

ВІДКРИТА ІНФОРМАЦІЯ

твору іншій особі та подальше оприлюднення такого твору під іменем особи, яка не є його автором;

академічний плагіат – оприлюднення наукового результату, отриманого іншою особою, як результату власної діяльності та/або відтворення в академічному творі раніше оприлюдненого твору іншого автора без посилання на джерело;

приписування авторства – оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні;

самоплагіат – оприлюднення власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів про результати власної академічної діяльності;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності;

недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом – оприлюднення результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності без відповідного зазначення;

недоброчесне оцінювання – свідоме порушення вимог щодо оцінювання, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності;

несамостійне виконання завдання – виконання навчального завдання із залученням недозволених джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи;

недозволена допомога – надання допомоги, не передбаченої умовами завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності;

академічний саботаж – діяння, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності;

схиляння до порушення академічної доброчесності – будь-яка форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності;

інституційні порушення академічної доброчесності – бездіяльність щодо розбудови системи забезпечення академічної доброчесності, безпідставне залишення без розгляду повідомлень про порушення, невжиття заходів реагування на встановлені факти порушення.

11. Захист осіб, які повідомляють про порушення

11.1. Особи, які добросовісно повідомляють про порушення академічної доброчесності, не можуть піддаватися переслідуванню або дискримінації.

11.2. Інститут забезпечує конфіденційність повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності.

11.3. Особа, яку схиляють до порушення академічної доброчесності, зобов'язана відмовитися від вчинення такого порушення та невідкладно повідомити про це уповноважений орган або уповноважену особу.

12. Академічна відповідальність

12.1. Особи, які порушили принципи академічної доброчесності, можуть бути притягнуті до академічної та/або дисциплінарної відповідальності відповідно до Закону України “Про академічну доброчесність”, інших законів та організаційно-розпорядчих документів Інституту.

12.2. До наукових працівників можуть застосовуватися такі санкції:
виключення зі складу Наукової ради Інституту, інших колегіальних органів управління з позбавленням права бути їх членом на визначений строк;
позбавлення права участі в атестації здобувачів вищої освіти, наукового ступеня на визначений строк;
позбавлення права бути науковим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти на визначений строк;
позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових (науково-технічних) робіт на визначений строк;
виключення зі складу редакційної колегії наукового видання Інституту на визначений строк;
відмова у присудженні наукового ступеня;
позбавлення наукового ступеня у встановленому законодавством порядку;
позбавлення вченого звання;
догана;
звільнення з посади.

12.3. До здобувачів вищої освіти можуть застосовуватися такі санкції:
виховні заходи реагування (відвідування занять з академічної доброчесності, усне або письмове попередження, повторне виконання завдання);
повторне проходження оцінювання;
повторне проходження освітнього компонента;
позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів на визначений строк;
відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії.

12.4. Притягнення до академічної відповідальності не виключає застосування інших видів відповідальності відповідно до законодавства України.

12.5. Конкретні санкції за конкретні порушення академічної доброчесності встановлюються організаційно-розпорядчими документами Інституту відповідно до Закону України “Про академічну доброчесність”.

13. Прикінцеві положення

13.1. Кодекс схвалюється Науковою радою Інституту та затверджується і вводиться в дію наказом начальника Інституту.

13.2. Учасники наукової, науково-технічної та освітньої діяльності Інституту повинні бути ознайомлені з Кодексом.

13.3. Незнання положень Кодексу не звільняє від відповідальності за їх порушення.